

СЕМАНТИКА ГРАМАТИЧНОЇ КОНСТРУКЦІЇ: КОРПУСНО-КВАНТИТАТИВНИЙ ВИМІР

Жуковська В.В.,

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
вул. Велика Бердичівська, 40, м. Житомир, 10008
victoriazhukovska@gmail.com
ORCID iD 0000-0002-4622-4435

Стаття присвячена проблемі вивчення семантики граматичної конструкції із використанням корпусно-квантитативного методу колострукційного аналізу. Матеріалом дослідження є англійська відокремлена конструкція з експліцитним суб'єктом та предикатом, вираженням дієприкметником I. Встановлено, що семантика конструкції задає обмеження на заповнення її предикатного слоту лише тими дієслівними одиницями, аргументи яких є сумісними із семантичними ролями, що визначаються конструкцією.

Ключові слова: граматична конструкція, узуально-базована граматики конструкцій, квантитативна корпусна лінгвістика, колострукційний аналіз, колексемний аналіз, семантика конструкції.

Жуковская В.В.

Семантика грамматической конструкции: корпусно-квантитативный аспект

Статья посвящена проблеме изучения семантики грамматической конструкции с использованием корпусно-квантитативного метода коллострукционного анализа. Материалом исследования является английская обособленная конструкция с эксплицитным субъектом и предикатом, выраженным причастием I. Установлено, что семантика конструкций задаёт ограничения на заполнение её предикатного слота только теми глагольными единицами, аргументы которых совместимы с семантическими ролями, определяемые конструкцией.

Ключевые слова: грамматическая конструкция, узуально-базированная грамматика конструкций, квантитативная корпусная лингвистика, коллострукционный анализ, колексемный анализ, семантика конструкции.

V. Zhukovska

Semantics of Grammatical Construction: Corpus and Quantitative Aspect

Recently, much research in linguistics has become increasingly interested in the use of new methods and tools to analyze authentic linguistic data provided by text corpora. One of the most reliable corpus-based methods is the collocation analysis, developed by A. Stefanowitsch and S. Th. Gries. Through statistical corpus analysis, this method examines semantics of grammatical construction by measuring the degree of mutual association/ repulsion between a construction and lexical items filling its main slot. This paper demonstrates the feasibility of applying the collocation analysis to study semantics of one type of the English unaugmented detached construction with explicit subject, a non-finite construction of a binary structure consisting of a (pro)nominal subject and Participle I as a predicate, as in [BKEC_[Subj] cheeks]_[Pred burning suddenly].

Using R statistical software and the script for the collocation analysis on empirical data drawn from the BNC-BYU corpus, we identify verbs, which reveal significant attraction to the predicate slot. The semantic analysis of the most strongly attracted verbs allows determining the semantic verb classes most closely associated with the given construction. It appears that the construction particularly attracts verbs involving the body, verbs of emission, verbs of motion, verbs of existence, touch verbs, and verbs of perception. These verbs belong to the aspectual classes of state and process. The analysis proves that the semantics of the construction [BKEC with-less_[Subj general noun]][Verb_{Participle I}] sets restrictions on filling its predicate slot with only those verbs whose arguments are compatible with the semantic roles defined by the construction. In its prototypical meaning the analyzed detached construction verbalizes a scenario in which Agent (the subject of the matrix clause) has a Partitive (the subject of the construction) in State/ Process (expressed by the predicate of the construction — Participle I).

The evidence from the study suggests that the collostructional analysis substantially advances our understanding of grammatical constructions and their meaning. Clearly, these are only preliminary findings and further studies regarding collostructional semantics of other types of English detached constructions with explicit subject would be worthwhile.

Key words: *grammatical construction, usage-based construction grammar, corpus and quantitative methods, collostructional analysis, collexeme analysis, construction semantics.*

Вступ. Сучасний етап розвитку суспільства й науки позначений переходом до нової моделі продукування знань. Якщо для традиційної моделі характерними рисами були дисциплінарність, гомогенність, ієрархічність та домінування інтересів академічних спільнот, то визначальними ознаками нової моделі є міждисциплінарність, гетерогенність та гетерархічність. Ця модель генерується в прикладному вимірі, володіє власними чітко окресленими теоретичними моделями, методами й практиками, потребує широкого спектра навичок і вмінь, залучає різноманітні форми передачі знань та розвивається, не дотримуючись стандартної системи організації знань [10, 16–17]. У цьому контексті сьогодення лінгвістика вирізняється динамізмом і тенденцією до опанування новим інструментарієм та новими методами аналізу. Лінгвістичні дослідження зазнають все більшого впливу так званого «квантитативного повороту» [18, 2] — парадигмального зсуву у бік емпіричного підходу до аналізу мови. Як наслідок, значна кількість лінгвістичних досліджень застосовує інтегровану методологію, котра об'єднує якісні й кількісні методи аналізу та передбачає оброблення великих масивів мовних даних (текстових корпусів). Одним з останніх, але водночас одним із найвпливовіших корпусно-базованих методів, є колострукційний аналіз, який пропонує об'єктивний підхід до встановлення значення граматичної конструкції шляхом обрахунку ступеня взаємного притягнення / відштовхування між конструкцією та лексемами, що заповнюють її провідний слот.

Актуальність запропонованого дослідження визначається необхідністю поглибленого

вивчення аспектів взаємодії граматичної конструкції і лексем, які заповнюють її слоти, в рамках теоретичних положень узуально-базованої граматики конструкцій із застосуванням новітнього корпусно-квантитативного методу колострукційного аналізу.

Метою запропонованої статті є схарактеризувати теоретичне і методологічне підґрунтя колострукційного аналізу та обґрунтувати доцільність його використання для вивчення семантики граматичної конструкції та встановлення обмежень, які конструкція накладає на семантику своїх компонентів.

Критичний огляд літератури, концептуальних рамок дослідження. Теоретичною основою здійсненого дослідження є граMATика конструкцій (ГК). Основою цього новітнього лінгвістичного напрямку як знаково-базованої теорії мови є положення про те, що між традиційними рівнями мови немає чітких меж: вони утворюють єдиний континуум, а одиниці всіх мовних рівнів (від морфеми до висловлювання і цілого тексту) є КОНСТРУКЦІЯМИ. ГраMATична КОНСТРУКЦІЯ трактується як конвенційна пара «форма — зміст/функція» [8; 9; 14; 11; 6], «С є конструкцією тоді і лише тоді, коли С представляє собою пару «форма — значення» $\langle F_i, S_i \rangle$ таку, що існують деякий аспект F_i чи деякий аспект S_i , що не виводиться із складових частин С чи з інших раніше встановлених конструкцій» [12, 4]. Як цілісні одиниці мови КОНСТРУКЦІЇ є некомпозиційними утвореннями з фіксованою структурою, що вивчаються у взаємозв'язку синтаксичних, семантичних і прагматичних ознак (рис. 1).

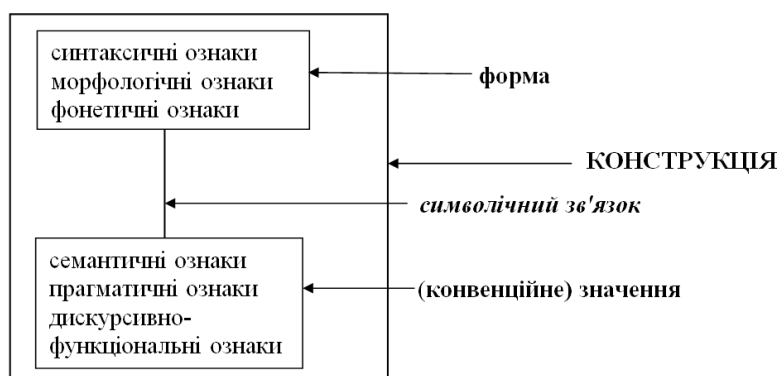

Рис. 1. Модель символічної структури граматичної конструкції за У. Крофтом [6, 472; 7, 258]

КОНСТРУКЦІЯ має власну семантику, що визначає її синтаксичну структуру й задає семантичні обмеження на заповнення слотів. Вивчення конструкційної семантики спирається на положення про семантичний шаблон ситуації, представлений у КОНСТРУКЦІЇ. Семантичний шаблон налаштований на певний тип або клас предикатів, а конкретне дієслово ніби вбудовується в готовий шаблон, який може змінити семантику дієслова, якщо вона не відповідає семантиці шаблону [12; 3, 296].

На сьогодні у науковому доробку граматики конструкцій наявна велика кількість досліджень, присвячених вивченню формально-синтаксичних властивостей різноманітних конструкцій на матеріалі різних мов. Проте дослідження значення граматичної конструкції особливо із залученням корпусно-квантитативних методів ще доволі нечисельні.

Запропоноване дослідження містить результати аналізу конструкційної семантики англійської відокремленої структури з експліцитним суб'єктом (ВКЕС) та дієприкметником І, на зразок:

1. [_{МК} *Katherine sat silently for a long moment*], [_{ВКЕС} [_{NP} *her eyes*] [_{XP} *growing perceptibly wider*]], [_{ВКЕС} [_{NP} *the color*] [_{XP} *draining from her cheeks*]] (BNC-BYU, FNT);

2. [_{МК} *The American boy looked away*], [_{ВКЕС} [_{NP} *his cheeks*] [_{XP} *burning suddenly*]] (BNC-BYU, FU8).

Аналізована синтаксична структура визнається нами ГРАМАТИЧНОЮ КОНСТРУКЦІЄЮ, що вирізняється низкою ідіосинкратичних властивостей, як-от: 1) бінарна структура [NP XP]; 2) вторинно-предикативний тип зв'язку між компонентами (перший — вторинний суб'єкт (NP), відмінний від суб'єкта матричної клаузи, другий — вторинний предикат (XP)); 3) визначений спосіб вираження компонентів (вторинний суб'єкт є іменною групою (NP), а вторинний предикат (XP) — неособовою формою дієслова (Participle I); 4) фіксований порядок компонентів (перший компонент завжди передує другому); 5) визначений тип зв'язку з матричною клаузою (відсутність аугментації (безполучниково)); 6) рівноправність і взаємозалежність компонентів; 7) відносна самостійність у структурі речення; 8) відокремлення від матричної клаузи (в усному мовленні — інтонаційно, на письмі — комами, тире) [1; 2]. Водночас колострукційна поведінка цих складних синтаксичних утворень ще не є вповні вивченою й потребує спеціального корпусно-квантитативного дослідження.

Матеріал, методика та методи дослідження. В узуально-базованій моделі мови, частота вживання певної граматичної форми визнається як фактор, що відбиває та впливає на репрезентацію граматичних одиниць у свідомості мовців. Зафіксована у корпусі частота вживання надає

розуміння щодо ступеня вкорінення (тобто автоматизації) конкретної моделі (патерну) як конструкції [7, 309]. Наше дослідження проводилося на матеріалі корпусу англійської мови BNC-BYU [4]. Аналіз відбувався у чотири етапи. На першому етапі з корпусу BNC-BYU за допомогою комп'ютеризованого запиту було отримано, а потім вручну відібрано, релевантні приклади ВКЕС з дієприкметником І. Оскільки у предикаційній структурі ВКЕС семантичним предикатом та синтаксичною вершиною є дієприкметник І, в основі якого знаходиться певне дієслово, на другому етапі предикатний слот [_V Participle I] кожної ВКЕС був ідентифікований та зведений до леми-дієслова. У цілому вибірка становить 2203 прикладів дієприкметникової ВКЕС, в яких вжито 308 різних дієслів. На третьому етапі дослідження отримані дієслова піддалися статистичному колексемному аналізу, який було здійснено за допомогою комп'ютерної програми статистичного оброблення даних R із застосуванням відповідного скрипту С. Гріса [15] та встановлено, які лексеми семантично адекватно функціонують у її предикатному слоті. На четвертому етапі було проведено семантичний аналіз дієслів, які виявили найвищий ступінь колострукційного притягнення, та встановлено, дієслова, якої семантики типово вживаються у конструкції.

Об'єктивним способом встановлення семантичних обмежень на заповнення слотів конструкції є застосування статистичних методів. Метод *колострукційного аналізу*, розроблений А. Стефановичем та Т. Грісом [20; 17; 16], пропонує об'єктивний підхід до встановлення значення граматичної конструкції шляхом визначення ступеня притягнення / відштовхування (*attraction / repulsion*) між певним слотом конструкції та лексичними одиницями чи семантичними класами одиниць, що трапляються в ньому. Колострукційний аналіз типово застосовується до синтаксичних утворень, що відкривають граматично визначені слоти для вживання в них певних лексем. Метод базується на принципі *семантичної узгодженості*, відповідно до якого лексема може вживатися в певній конструкції, якщо вона семантично узгоджується зі значенням конструкції (чи точніше, зі значенням, що приписується конструкцією певному слоту, у якому лексема з'являється). Зокрема, дієслово буде можливим у певній конструкції лише в тому випадку, коли його аргументи є сумісними із семантичними ролями, що визначаються конструкцією [12, 50].

Результати дослідження та обговорення. Результатом колексемного аналізу став список предикатів, розташованих за мірою їх притягнення та відштовхування від дієприкметникової ВКЕС. Встановлено, що у досліджуваній вибірці з 308 дієслів 155 дієслів притягуються до кон-

струкції; 93 дієслова не мають статистично значущих показників притягнення і 60 дієслів відштовхуються. Дані у колонці «сила коластрукційного притягнення» інтерпретуються таким чином: чим вище показник, тим сильнішим є зв'язок

притягнення між дієсловом та конструкцією і ці дієслівні лексеми найбільш типово заповнюють предикатний слот конструкції (табл. 1).

У табл. 2 наведено приклади дієслів, що відштовхуються від конструкції.

Таблиця 1

РЕЗУЛЬТАТИ КОЛЕКСЕМНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ПЕРШИХ ДЕСЯТИ ДІЄСЛІВ, ЩО ПРИТЯГУЮТЬСЯ ДО КОНСТРУКЦІЇ [V_{BEEC WITH-LESS} [SUBJ_{GENERAL NOUN}] [V_{PARTICIPLE I}]]

№	words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	coll.strength
1.	be	6457	183	0.583693	attraction	Inf
2.	rest	4470	40	0.404074	attraction	64.119505
3.	tremble	1383	28	0.125019	attraction	55.047515
4.	flare	584	22	0.052792	attraction	49.415425
5.	shake	8494	37	0.767832	attraction	47.925466
6.	chatter	333	17	0.030102	attraction	40.645907
7.	blaze	657	19	0.059391	attraction	40.571155
8.	twinkle	229	15	0.020701	attraction	37.618063
9.	move	37290	48	3.370903	attraction	37.488897
10.	shine	2057	22	0.185947	attraction	37.314871

Таблиця 2

РЕЗУЛЬТАТИ КОЛЕКСЕМНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ПЕРШИХ ДЕСЯТИ ДІЄСЛІВ, ЩО ВІДШТОВХУЮТЬСЯ ВІД КОНСТРУКЦІЇ [V_{BEEC WITH-LESS} [SUBJ_{GENERAL NOUN}] [V_{PARTICIPLE I}]]

№	words	word.freq	obs.freq	exp.freq	relation	coll.strength
1.	have	1304940	4	117.962631	repulsion	46.273645
2.	say	312070	1	28.210185	repulsion	10.893918
3.	know	176925	1	15.993485	repulsion	5.748399
4.	give	123617	1	11.174603	repulsion	3.782803
5.	use	119403	2	10.79367	repulsion	2.853746
6.	find	88107	1	7.964606	repulsion	2.513651
7.	tell	72499	1	6.55369	repulsion	1.972698
8.	make	207760	10	18.780876	repulsion	1.700378
9.	mean	63413	1	5.732343	repulsion	1.664751
10.	leave	60578	1	5.476068	repulsion	1.569962

Узуально-базований підхід до вивчення мови постулює, що значення, яке мовці асоціюють із певною граматичною моделлю, є результатом генералізації над випадками повторюваного вживання цієї моделі [13, 292–293]. Звідси, дієслова, що виявляють найтісніший зв'язок з конкретною

конструкцією, дозволяють зробити певні висновки про її семантику [5, 280]. У результаті семантичного аналізу 98 дієслів, які із 99,9 % довірчою ймовірністю притягуються предикатним слотом конструкції, було виокремлено сім груп дієслів, семантика яких сумісна зі значенням конструкції.

ції. Виокремлені групи різняться за наповненістю (кількістю різних дієслів) та частотою у вибірці. Найбільшою за кількістю різних дієслів та часто-

тою є група тілесних дієслів, а другою за частотою, але однією з найменш наповнених, — група дієслів буття (рис. 2).

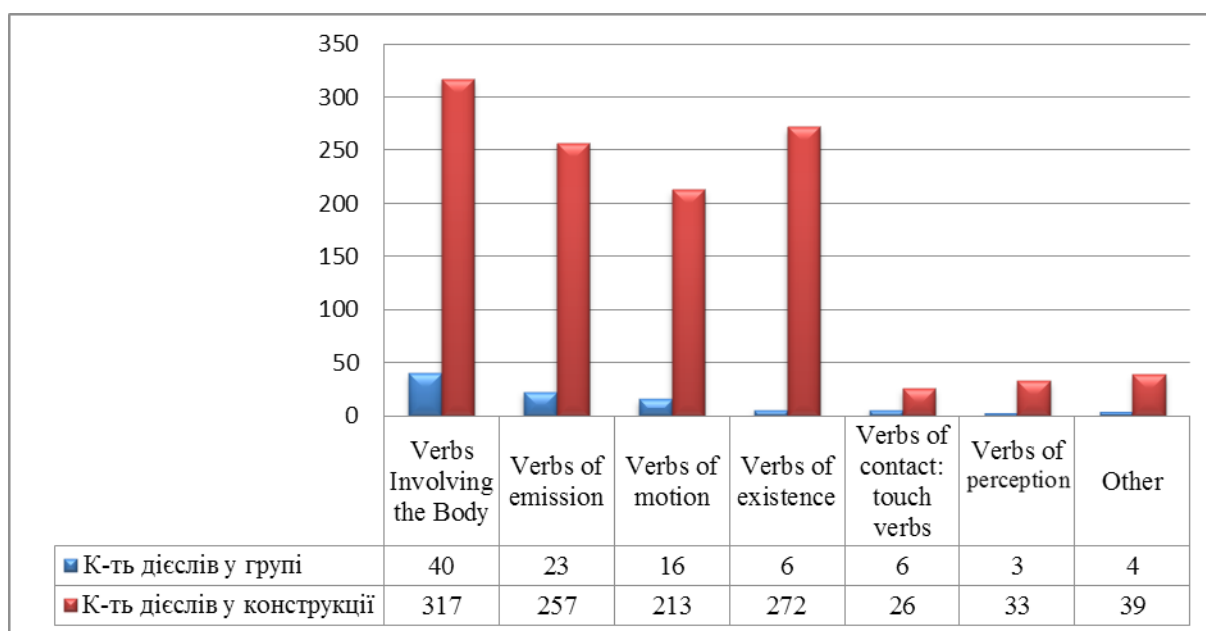

Рис. 2. Наповненість та частота семантичних груп предикатів конструкції [BKEC with-less[Subj general noun][VParticiple I]]

Семантично однорідні дієслова утворюють підклас одного із класів верхнього рівня в межах фундаментальної класифікації предикатів [21]: виконання, досягнення, стану та дії / процесу. Зважаючи на граматичну природу дієприкметника І, в якому дієслівна дія розуміється як така, що протікає у процесі, або ж внутрішньо до процесу [19, 556], проаналізовані предикати відносяться до аспектуальних класів стану та процесу. Предикати процесу відтворюють динамічну неконтрольовану ситуацію, а предикати стану позначають те, що виникає без участі суб'єкта, однак локалізується саме в ньому.

В аргументній структурі суб'єкт та прямий додаток виступають ключовими аргументами, що безпосередньо залучені до профільованої події, та є конструкційно профільованими [12, 49.]. Що стосується досліджуваної ВКЕС, то з огляду на семантику її предикатів (предикати стану та процесу), в ній присутній лише один конструкційно профільований аргумент — суб'єкт конструкції. Семантичний аналіз суб'єктів досліджуваних груп предикатів свідчить, що у 96 % випадків вони виражаються іменниками, що номінують так звану *невіддільну власність*: тіло людини в цілому (*body*) або його внутрішні й зовнішні частини (зовнішні частини тіла людини (*head, face* та їхні складові частини — *eyes, lips*); внутрішні елементи організму — елементи систем, що не позначають частини тіла людини, але входять до його складу (*voice, mind, gaze, smile, breath* тощо); кінцівки

(*hand, leg, fingers* тощо); внутрішні органи (*heart*); емоційний стан людини (*spirits, senses*).

Попри відокремлений характер та відсутність синтаксичного зв'язку, спостерігається повна або часткова кореференція між суб'єктом ВКЕС та суб'єктом матричної клаузи. У пропозиції матричної клаузи суб'єкт зазвичай позначає живу істоту (людину або тварину) і виконує семантичну роль Агенса. Корелят актанта ВКЕС у позамовній дійсності безпосередньо пов'язаний із корелятом Агенса У пропозиції матричної клаузи, адже частина тіла людини (або тварини), її почуття й емоції природним чином «пов'язані» з тілом як цілісною, дискретною одиницею реальності. Разом з тим, іменники на позначення невіддільної власності не є активними діячами, оскільки виконують зумовлені дії, які залежать від загального стану організму або від волі живої істоти. Звідси суб'єкт ВКЕС неагентивний і виконує семантичну роль Партитива.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи дані колексменного аналізу, відзначимо, що досліджувана структура є частиною мінімально двоклаузного синтаксичного утворення, що складається з матричної клаузи та відокремленої конструкції з експліцитним суб'єктом. Між клаузами відсутній синтаксичний зв'язок, проте наявні кореференційні відносини між суб'єктом матричної клаузи та суб'єктом дієприкметникової ВКЕС. Доповнюючи новими деталями мовний образ учасників ситуації у матрич-

ній клаузі, ВКЕС виконує функцію відокремленої дескриптивної обставини. Вона виступає компактным способом пакування дескриптивної інформації та виконує низку комунікативно-прагматичних функцій щодо суб'єкта матричної клаузи, а саме: надання інформації про його зовнішні ознаки (опис зовнішніх характеристик та зображення предметів найближчого оточення особи в їх динамічних і статичних ознаках) і внутрішній світ (опис внутрішніх психофізіологічних про-

цесів і станів та передачу почуттів через зовнішні прояви). Оскільки предикатом конструкції виступає дієприкметник І, який завдяки своїй природі передає динамічні ознаки, вся конструкція переважно набуває динамічного характеру.

У своєму прототиповому значенні ВКЕС вербалізує сценарій, у якому агент (зазвичай суб'єкт матричної клаузи) має партитив (суб'єкт ВКЕС) у стані / процесі (виражений предикатом ВКЕС — дієприкметником І):

<i>Construction:</i>	detached-with-explicit-subject construction		
<i>Syntax:</i>	$[[_{MK} \text{Subj} \quad V],$	$[_{BKEC} [\text{SubjNP}$	$V_{\text{Participle I}}]]$
	↓	↓	↓
<i>Roles:</i>	X: Agent	Y: Partitive	Predicator
<i>Semantics:</i>	$X_{[_{M} \text{Subj}]} \text{ має}$	$Y_{[_{BKEC} \text{Subj}]} \text{ у стані/процесі}$	$V_{[_{\text{Pred}} \text{Participle I}]}$
	$X_{[_{MK} \text{Subj}]} \text{ має}$	$Y_{[_{BKEC} \text{Subj}]} \text{ у стані/процесі}$	$V_{[_{\text{Pred}} \text{Participle I}]}$
	ЗОВНІШНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ $[_{MK} \text{Subj}]$ /		
<i>Pragmatic functions:</i>	ВНУТРІШНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ $[_{MK} \text{Subj}]$		

Отже, застосований метод колексемного аналізу дозволив нам встановити, що семантика ВКЕС та з дієприкметником І задає обмеження на заповнення її предикатного слота лише тими дієслівними одиницями, аргументи яких є сумісними із семантичними ролями, що визначаються конструкцією: у кількісних показниках 96 % дієслів, що виявляють найвищу силу притягнення до предикатного слота ВКЕС, є предикатами суб'єктів, що номінують невіддільну власність, та позначають стани чи процеси, що виконуються різними об'єктами невіддільної власності.

Зауважимо, що отриманий список дієслів не дає вичерпного пояснення дії семантичних обмежень на предикатний слот досліджуваної ВКЕС, оскільки семантичні обмеження визначаються певними семантичними тенденціями. Семантичні тенденції не діють як заборона чи дозвіл на вживання лексичної одиниці в конструкції. Практично будь-яка лексема, вживання якої є граматично можливим, може бути зафіксована в одному чи кількох прикладах у достатньо великому корпусі. Проте семантичні тенденції

проявляють себе у відповідній кількості одиниць. Одиниці, яким надає перевагу конструкція, є більш частотними або притягуються конструкцією, натомість одиниці, яким не надається перевага, вжито в цій конструкції в меншій кількості, ніж очікувано в порівнянні із загальним розподілом цієї одиниці в корпусі. Такі одиниці відштовхуються від конструкції.

У підсумку зауважимо, що застосування корпусно-керованого, квантитативного та математично відповідного методу колострукційного аналізу надає надійні емпіричні дані про семантику конструкції, які не можливо отримати шляхом інтуїції чи аналізу абсолютних частот у корпусі. Порушена у статті проблематика має перспективи подальших досліджень. Однозначно, наступним етапом нашого дослідження стане корпусно-квантитативне дослідження інших типів англійських відокремлених структур з експліцитним суб'єктом, зокрема структур, в яких предикат виражений такими неособовими формами дієслова, як Participle II і to-Infinitive та недієслівними частинами мови (NP, PP, AdvP, AP).

ДЖЕРЕЛА

1. Жуковська В.В. Колострукційний аналіз англійської абсолютної конструкції. *Doctrina multiplex, veritas una. Учень багато, істина одна* : збірник праць до ювілею Ізабелли Рафаїлівни Буніатової. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. С. 330–343.
2. Жуковська В.В. Наскільки «незалежна» абсолютна конструкція у сучасній англійській мові: корпуснобазований аналіз. *Вісник ЖДУ ім. І.Франка. Серія «Філологічні науки»*. 2018. Вип. 1(87). С. 74–79.
3. Храковский В.С. Вербоцентрический подход к конструкциям и/или грамматика конструкций. Смыслы, тексты и другие захватывающие сюжеты : сб. ст. в честь 80-летия И.А. Мельчука. Москва : Яз. славян. культуры, 2012. С. 288–300.
4. British National Corpus (BNC-BYU): вебсайт. URL : <http://corpus.byu.edu/bnc/> (дата звернення: 01.10.2019).
5. Coleman T. Beyond the Dative Alternation: the Semantics of the Dutch aan-Dative. *Quantitative Methods in Cognitive Semantics: Corpus-driven Approaches* / edited by D. Glynn, K. Fischer. Berlin/ New York: De Gruyter Mouton, 2010. P. 271–305.
6. Croft W. Construction Grammar. *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics* / edited by D. Geeraerts, H. Cuyckens. Oxford: Oxford University Press, 2008. P. 463–508.
7. Croft W., Cruse D. A. *Cognitive Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. 356 p.
8. Fillmore Ch. Syntactic Intrusions and the Notion of Grammatical Construction. *BLS*. 1985. № 11. P. 73–86.
9. Fillmore Ch. The Mechanisms of “Construction Grammar”. *BLS*. 1988. № 14. P. 35–55.
10. Fox R. The Contribution of Linguistics Towards Transdisciplinarity in Organizational Discourse. *International Journal of Transdisciplinary Research*. 2009. Vol. 4. № 1. P. 16–34.
11. Fried M., Ostman J.-O. Construction Grammar: a Thumbnail Sketch. *Construction Grammar in Cross-Language Perspective* / edited by M. Fried, J.-O. Ostman. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2004. P. 11–86.
12. Goldberg A. E. *Constructions. A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. Chicago: University of Chicago Press, 1995. 265 p.
13. Goldberg A.E., Casenhiser D.M., Sethuraman N. Learning Argument Structure Generalisations. *Cognitive Linguistics*, 2004. № 15-3. P. 289–316.
14. Goldberg A. *Constructions at Work: The Nature of Generalization in Language*. Oxford: Oxford University Press, 2006. 280 p.
15. Gries S. Th. Coll. Analysis 3.2a. A program for R for Windows 2.x. веб-сайт. URL : <http://www.linguistics.ucsb.edu/faculty/stgries/teaching/groningen/>
16. Gries S. Th. More (old and new) Misunderstandings of Collostructional Analysis: On Schmid and Küchenhoff (2013). *Cognitive Linguistics*. 2015. № 26(3). P. 505–536.
17. Gries S. Th., Stefanowitsch A. Extending Collostructional Analysis: A Corpus-Based Perspective on ‘Alternations’. *International Journal of Corpus Linguistics*. 2004. № 9(1). P. 97–129.
18. Janda L. A. Quantitative Methods in Cognitive Linguistics. An Introduction. *Cognitive linguistics. The Quantitative Turn. The Essential Reader* / edited by L.A.Janda. Berlin : De Gruyter Mouton, 2013. P. 1–32.
19. Smith M. B., Escobedo J. The Semantics of to-infinitival vs. -ing Verb Complement Constructions in English. *The Proceedings from the Main Session of the Chicago Linguistic Society's Thirty-seventh Meeting*. Chicago: Chicago Linguistic Society, 2001. P. 549–563.
20. Stefanowitsch A., Gries St. Th. Collostructions: Investigating the Interaction Between Words and Constructions. *International Journal of Corpus Linguistics*. 2003. № 8(2). P. 209–243.
21. Vendler Z. Verbs and Times. *The Philosophical Review*. 1957. Vol 66. № 2. P. 143–160.

REFERENCES

1. Zhukovska, V. V. (2018). Kolostruktsiinyi analiz anhliiskoi absoliutnoi konstruktсии. *Doctrina multiplex, veritas una. Uchen bahato, istyna odna: zbirnyk prats do yuvileiu Izabelly Rafauilivny Buniatovoi*. Kyiv: un-t im. B. Hrinchenka, pp. 330–343.
2. Zhukovska, V. V. (2018). Naskilky «nezalezhna» absoliutna konstruktсииa u suchasnii anhliiskii movi: korpusnobazovanyi analiz. *Visnyk ZhDU im. I. Franka, Ser. Filolohichni nauky*, Vyp. 1 (87), pp. 74–79.
3. Khrakovskii, V. S. (2012). Verbotsentricheskii podkhod k konstruktсииam i/ili grammatika konstruktсии. *Smysly, teksty i drugie zakhvatyvaiushchie siuzhety: sb. st. v chest 80-letia I. A. Melchuka*. Moskva: Yaz. slavian. kul'tury, pp. 288–300.

4. British National Corpus (BNC-BYU).
<http://corpus.byu.edu/bnc/> (access date: 01.10.19)
5. Coleman, T. (2010). Beyond the Dative Alternation: the Semantics of the Dutch *aan*-Dative. In D. Glynn, K. Fischer. (eds.), *Quantitative Methods in Cognitive Semantics: Corpus-driven Approaches*. Berlin/ New York: De Gruyter Mouton, pp. 271–305.
6. Croft, W. (2008). Construction Grammar. In D. Geeraerts, H. Cuyckens (eds.), *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*, Oxford: Oxford University Press, pp. 463–508.
7. Croft, W., Cruse, D. A. (2004). *Cognitive Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press, 356 p.
8. Fillmore, Ch. (1985). Syntactic Intrusions and the Notion of Grammatical Construction. *BLS*, № 11, pp. 73–86.
9. Fillmore, Ch. (1988). The Mechanisms of “Construction Grammar”. *BLS*, № 14, pp. 35–55.
10. Fox, R. (2009). The Contribution of Linguistics Towards Transdisciplinarity in Organizational Discourse. *International Journal of Transdisciplinary Research*, Vol. 4, № 1, pp. 16–34.
11. Fried, M., Ostman, J.-O. (2004). Construction Grammar: a thumbnail sketch. In M. Fried, J.-O. Ostman (eds.), *Construction Grammar in Cross-Language Perspective*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, pp. 11–86.
12. Goldberg, A. E. (1995). *Constructions. A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. Chicago: University of Chicago Press, 265 p.
13. Goldberg, A. E., Casenhiser, D. M., Sethuraman, N. (2004). Learning Argument Structure Generalisations. *Cognitive Linguistics*, № 15–3, pp. 289–316.
14. Goldberg, A. (2006). *Constructions at Work: The Nature of Generalization in Language*. Oxford: Oxford University Press, 280 p.
15. Gries S. Th. Coll. Analysis 3.2a. A program for R for Windows 2.x. веб-сайт.
<http://www.linguistics.ucsb.edu/faculty/stgries/teaching/groningen/>
16. Gries, S. Th. (2015). More (Old and New) Misunderstandings of Collostructional Analysis: On Schmid and Küchenhoff (2013). *Cognitive Linguistics*, № 26 (3), pp. 505–536.
17. Gries, S. Th., Stefanowitsch, A. (2004). Extending Collostructional Analysis: A Corpus-Based Perspective on ‘Alternations’. *International Journal of Corpus Linguistics*, № 9 (1), pp. 97–129.
18. Janda, L. A. (2013). Quantitative Methods in Cognitive Linguistics. An Introduction. In L. A. Janda (ed.) *Cognitive Linguistics. The quantitative turn. The essential reader*. Berlin: De Gruyter Mouton, pp. 1–32.
19. Smith, M. B., Escobedo, J. (2001). The Semantics of to-infinitival vs. -ing Verb Complement Constructions in English. *The Proceedings from the Main Session of the Chicago Linguistic Society's Thirty-seventh Meeting*. Chicago: Chicago Linguistic Society, pp. 549–563.
20. Stefanowitsch, A., Gries, St. Th. (2003). Collostructions: Investigating the Interaction Between Words and Constructions. *International Journal of Corpus Linguistics*, № 8 (2), pp. 209–243.
21. Vendler, Z. (1957). Verbs and Times. *The Philosophical Review*, Vol 6, № 2, pp. 143–160.

Дата надходження статті до редакції: 26.09.2019 р.

Прийнято до друку: 10.10.2019 р.